

Animal Health Matters.
For Safe Food Solutions.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Традиційний проти ризик-орієнтованого підходу: яка різниця?

Марко Ді Нарді

міжнародний експерт САФОЗО

- Вступ

**REGULATION (EC) No 882/2004 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT
AND OF THE COUNCIL
of 29 April 2004**

on official controls performed to ensure
the verification of compliance with feed and food law,
animal health and animal welfare rules

**Стаття 3.
Загальні зобов'язання щодо
організації офіційного контролю**

Держави-члени повинні гарантувати офіційний **регулярний ризик-орієнтований** контроль з відповідною частотою для досягнення цілей цього Регламенту, врахувавши:

(А) **виявлені ризики**, пов'язані з тваринами, кормами / продуктами харчування, кормовими / харчовими підприємствами ....

(Б) **минулі записи операторів** щодо відповідності кормів або закону про харчові продукти або правилам щодо здоров'я та благополуччя тварин;

(С) **надійність** будь-яких власних перевірок, які вже здійснюються; і

(D) будь-яка інформація, яка може вказувати на **невідповідність**.

**REGULATION (EC) No 882/2004 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT
AND OF THE COUNCIL
of 29 April 2004**

on official controls performed to ensure
the verification of compliance with feed and food law,
animal health and animal welfare rules

Спеціальні заходи контролю мають бути застосовані:

- в разі **підозри недотримання**
- (додатково) **в будь-який час**, навіть там, де немає підозр недотримання.

Основні поняття: ризик

Ризик (Комісія Кодекс Аліментаріус ККА):

Залежно від ймовірності несприятливого (здоров'я) ефекту

і тяжкість (вплив) даного ефекту, що логічно впливає

на **небезпеку (и)** в харчових продуктах.

РИЗИК = ЙМОВІРНІСТЬ + ВПЛИВ

- Традиційна система проти ризик-орієнтованої

Зміна філософії

- Підхід вимагає **змін у філософії**, які стосуються традиційної регулюючої ролі інспектора, які, як правило, обмежується перевіркою при дотриманні правил, ...
- .... до бачення інспектора як професійної діяльності у сфері безпеки харчових продуктів для **удосконалення системи через зміни**, які спрямовані на підвищення безпеки харчових продуктів.

FAO, 2008

Ключові особливості ризик-орієнтованого інспектування харчових продуктів

- Орієнтований на:
  - Ідентифікація та характеристика **небезпеки**
  - **Фактори ризику** вздовж харчового ланцюга або процеси, які становлять найбільший ризик

- **Мінімізація витрат** операторами продуктів харчування шляхом зниження витрат на непотрібні перевірки і тестування
- Сприяє **профілактиці**, а не реактивному підходу до контролю якості харчових продуктів

Що зміниться в молочному секторі?

- **Кожна людина** в циклі виробництва та збуту молочних продуктів несе **відповідальність** за безпеку і якість молока/молочного продукту
  - виробник молока
  - молочний колектор / транспортер
  - молокопереробне підприємство
  - роздрібний торговець
  - споживачі
- **Урядові органи**
  - 1) контроль, якщо відповідальність беруть на себе зацікавлені сторони і
  - 2) Фокус на контролі небезпечних факторів/точок в циклі виробництва та збуту молочних продуктів, які становлять найбільший ризик (фактори ризику)

Як визначити фактори ризику?

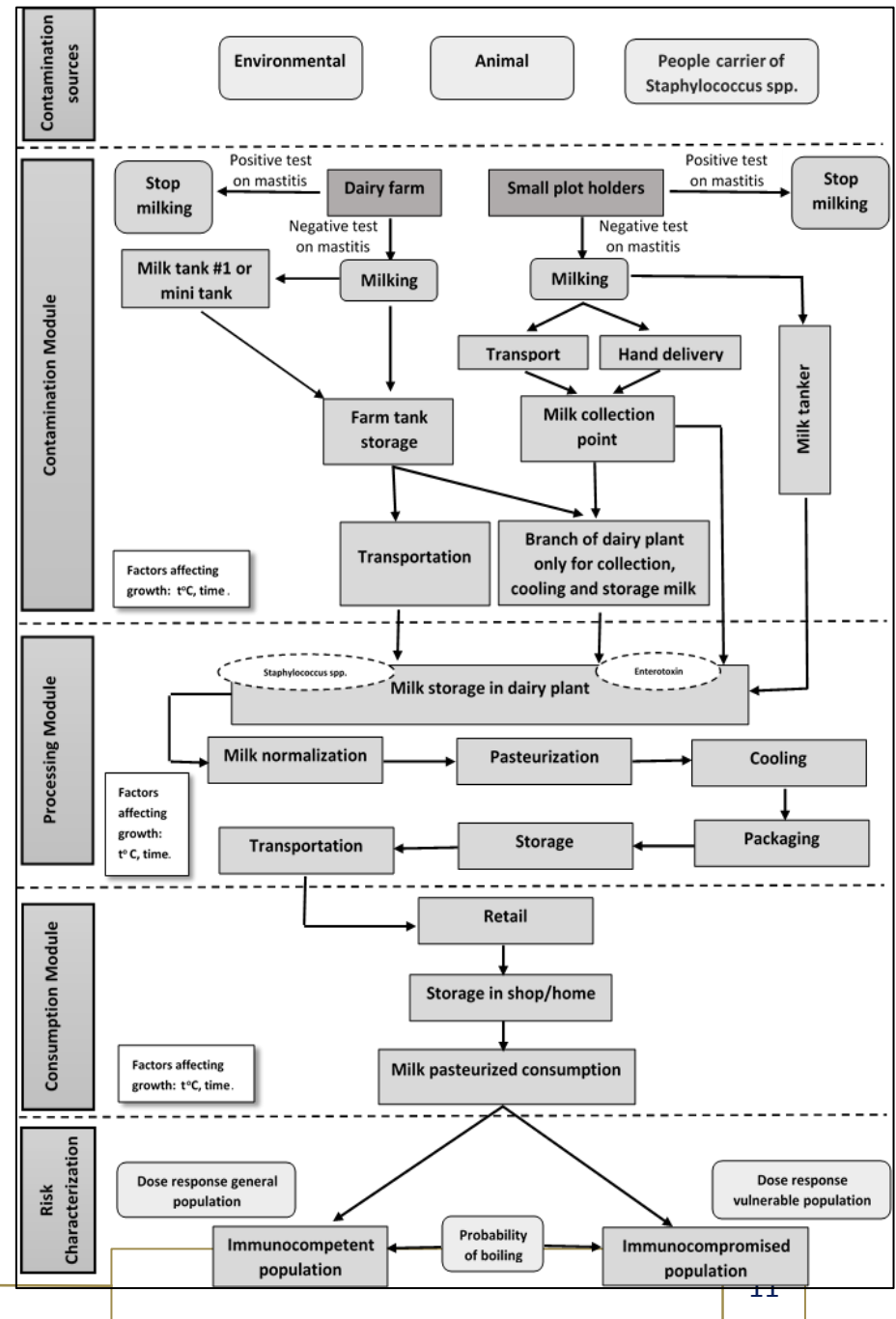
Фактори ризику можуть бути загальними для багатьох країн і видів харчової продукції та операцій з переробки продуктів або можуть бути специфічними для **однієї країни**, харчового продукту або операції

- **Дослідження спалахів**, пов'язаних з хворобами харчового походження
- **Забрудники/залишки** програми моніторингу
- **Екологічні** міркування
  - якість води, яку використовують для виробництва харчових продуктів
  - наявність мух / гризунів
  - інше...
- **Продукт і виробник / історія** молокопереробного підприємства
- **Частота недобримання** специфічних операцій

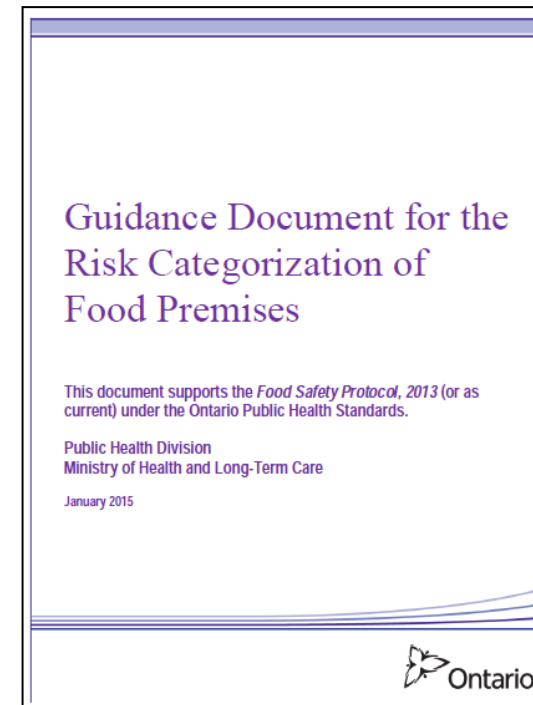
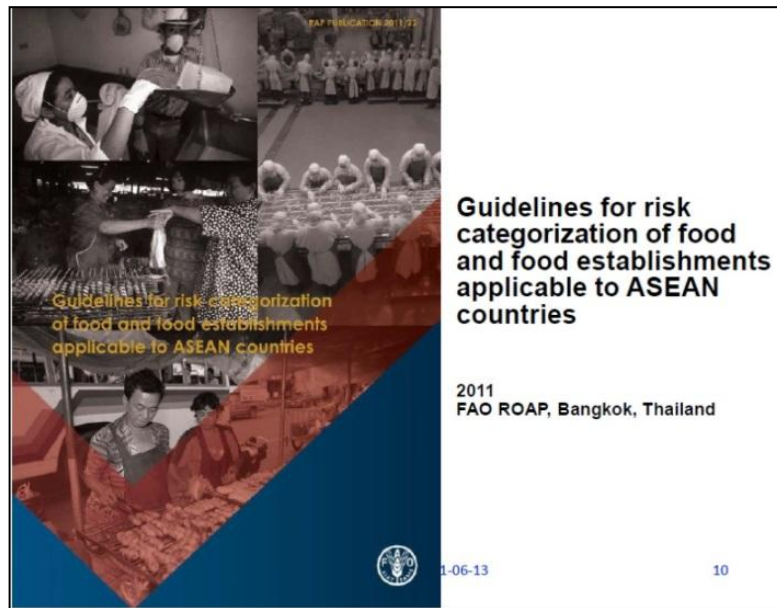

Як визначити фактори ризику?

- Епідеміологічні дослідження для дослідження небезпечного фактору і фактору ризику, пов'язаного з небезпекою
- Оцінка ризику

- Категоризація ризиків і частота перевірок

Категоризація ризиків

- **Що?**

- > Класифікація підприємств харчової промисловості відповідно до категорії ризику,

- **Чому?**

- > щоб регулюючий орган, відповідальний за інспекцію харчових продуктів пріоритезував інспекції харчових підприємств, які становлять **найбільший потенціал** ризику для населення, якщо безпечність харчових продуктів знаходиться поза контролем.

Категоризація ризиків

Рівні ризику, обумовлені низкою факторів ризику, включають:

- **Профіль факторів:**
  - тип операції,
  - населення, що обслуговується,
  - складність і ступінь обробки харчових продуктів
- **Фактори продуктивності**, пов'язані з операторською продуктивністю і прихильністю практиці безпечності харчових продуктів
  - дотримання правил,
  - зобов'язання до навчання переробників харчових продуктів,
  - до якого рівня вони включають плани забезпечення безпечності харчових продуктів.

Guidance Document for the Risk Categorization of Food Premises

This document supports the *Food Safety Protocol, 2013* (or as current) under the Ontario Public Health Standards.

Public Health Division
Ministry of Health and Long-Term Care

January 2015

Категоризація ризиків

- Категорії ризику
- Категорії ризику **високі, помірні** або **низькі** будуть призначені для кожного харчового приміщення на основі загального розрахунку оцінки ризику

Table 1: Risk Category and Frequency of Inspection

Risk Category	Score	Frequency of Inspection
High	55-230	Not less than once every four months
Moderate	20-54	Not less than once every six months.
Low	0-19	Not less than once every twelve months

Contents lists available at SciVerse ScienceDirect

Research in Veterinary Science

journal homepage: www.elsevier.com/locate/rvsc

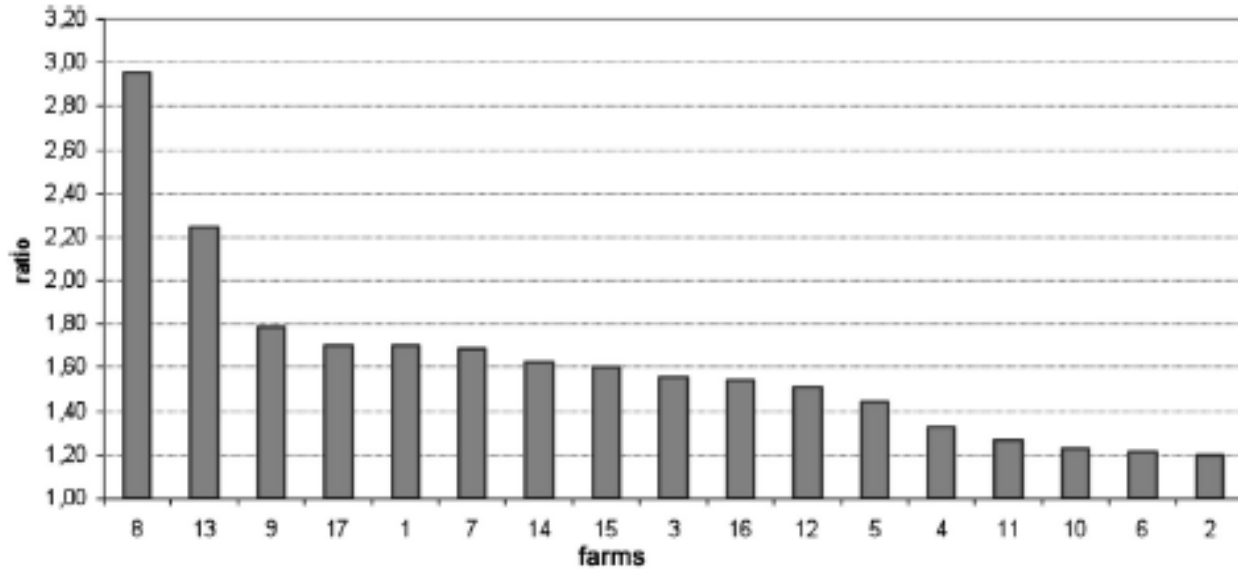
Raw milk-associated foodborne infections: A scoring system for the risk-based categorisation of raw dairy farms

A. Ricci ^{a,*}, K. Capello ^a, V. Cibin ^a, G. Pozza ^a, N. Ferrè ^a, F. Barrucci ^a, R. Menin ^b, R. Farina ^b, S. Marangon ^a

^a Istituto Zooprofilattico Sperimentale delle Venezie, Legnaro (PD), Italy
^b Az-ULSS 15, Regione Veneto, Italy

Table 1
 Results of the AHP exercise – prioritization of the variables in the first two levels of the hierarchical structure. The numbers indicate the relative value of each variable as calculated by the software.

	Expert 1	Expert 2	Expert 3	Expert 4	Expert 5	Expert 6	Expert 7	Expert 8
Farm structures	0.20	0.19	0.30	0.24	0.07	0.10	0.17	0.24
Farm management	0.52	0.66	0.54	0.70	0.78	0.70	0.76	0.65
Herd health status	0.28	0.15	0.16	0.06	0.15	0.20	0.07	0.11
<i>Farm structures</i>								
Adult animals	0.19	0.16	0.28	0.24	0.5			
Calves	0.05	0.04	0.08	0.08	0.0			
Milking machine	0.27	0.30	0.23	0.21	0.2			
Milk storage	0.33	0.32	0.25	0.40	0.1			
Feedstuffs storage	0.16	0.18	0.16	0.07	0.0			
<i>Farm management</i>								
Milking machine management	0.27	0.34	0.30	0.24	0.0			
Milk storage	0.21	0.21	0.14	0.36	0.0			
Farm general management	0.10	0.14	0.10	0.06	0.1			
Milking management	0.25	0.20	0.27	0.23	0.5			
Farm hygiene	0.17	0.11	0.19	0.11	0.2			
<i>Herd health status</i>								
Health and hygiene conditions	0.27	0.12	0.28	0.16	0.5			
Incorrect dietary balance	0.14	0.11	0.12	0.28	0.1			
Animal welfare	0.22	0.22	0.27	0.45	0.3			
"Raw milk" cows separated from the others	0.37	0.55	0.33	0.11	0.0			
Total inconsistency	0.02	0.03	0.07	0.06	0.1			

Fig. 2. Farms ranking based on the ratio between the calculated and the minimum potential score.

Швейцарія

Picture from <http://www.swissherdbook.ch/fr/>

Швейцарія

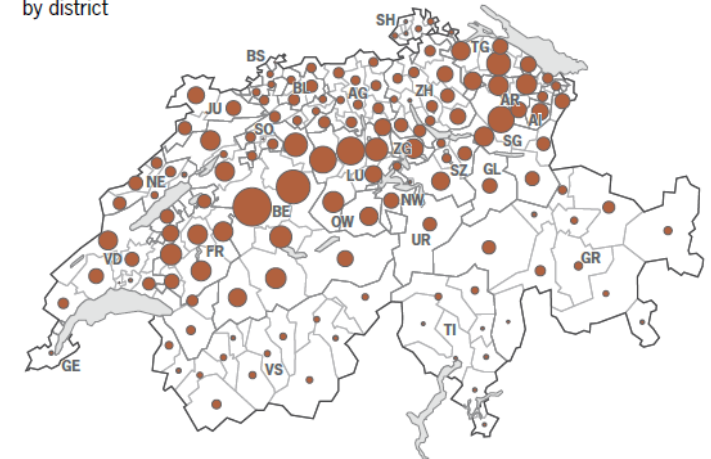
Молочні ферми і виробництво молока складають найбільш важливу галузь сільського господарства в Швейцарії.

В 2011, з **590,000** корів
на **32,000** фермах одержано
більше **4 мільйонів тонн** молока.

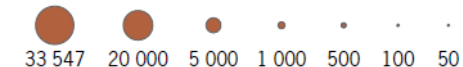
Dairy cows, 2011

M 1

by district

Dairy cows

CH: 589 239

Source: Farm census

© FSO, ThemaKart, Neuchâtel 2013

Зацікавлені сторони молочного сектора в Швейцарії

- [Федеральне управління сільського господарства Швейцарії \(FOAG\)](#)
- [Федеральне управління безпеки харчових продуктів і ветеринарії \(FSVO\)](#)
- [Braunvieh Schweiz](#)
- [swissherdbook](#)
- [Швейцарська федерація Гольштейн](#)
- [Suckler Cow Switzerland](#)
- [Швейцарська асоціація по розведенню корів породи херенс](#)
- [Союз швейцарських фермерів](#)
- [Швейцарські виробники ВРХ і яловичини](#)
- [Швейцарська асоціація по розведенню тварин](#)
- [Identitas](#)
- [Swissgenetics](#)
- [Select Star SA](#)
- [Швейцарський кооператив трейдерів ВРХ](#)
- [Швейцарський експорт ВРХ](#)
- [Qualitas AG](#)
- [SuisseLab AG](#)
- [Linear AG](#)

**Verordnung
über die Koordination der Kontrollen
auf Landwirtschaftsbetrieben
(VKKL)**

910.15

vom 23. Oktober 2013 (Stand am 1. Januar 2016)

Art. 3 Häufigkeit und Koordination der Grundkontrollen

¹ Auf jedem Betrieb werden für jeden Bereich Grundkontrollen durchgeführt, wobei in der Regel jede Produktionsstätte und jeder Betriebszweig zu kontrollieren ist. Der Abstand zwischen zwei Grundkontrollen darf für jeden Bereich nicht länger als der in Anhang 1 festgelegte Zeitraum sein, wobei als Ende des Zeitraums das Ende des betreffenden Kalenderjahrs gilt.

² Die Kantone sorgen für die Koordination der Grundkontrollen, sodass ein Betrieb in der Regel nicht mehr als einmal pro Kalenderjahr kontrolliert wird. Ausnahmen von der Koordination sind insbesondere möglich für:

- a. Grundkontrollen, bei denen die Anwesenheit der Bewirtschafterin oder des Bewirtschafters nicht erforderlich ist;
- b. Grundkontrollen der folgenden Direktzahlungsarten:
  - 1.¹⁶ Biodiversitätsbeiträge der Qualitätsstufe II und für die Vernetzung,
  2. Landschaftsqualitätsbeitrag,
  3. Ressourceneffizienzbeiträge.

³ Mindestens 10 Prozent der Grundkontrollen für den Tierschutz und die Tierwohlbeiträge sind unangemeldet durchzuführen.

910.15

Порядок по координації контролю у
фермерських господарствах
1 січня 2016

Ст 3. Частота і координація основних органів управління

- На фермі основні елементи управління повинні бути реалізовані в кожному секторі
- Кожна **виробнича одиниця** і усі галузі господарства повинні бути перевірені
- Для кожного сектору частота контролю повинна відповідати вказівкам додатку 1
- **Кантони повинні координувати контроль для того, що кожна ферма не контролювалася більш, ніж один раз на рік**
- Принаймні, 10% від контролю для захисту та благополуччя тварин повинні бути реалізовані без попереднього повідомлення

Додаток 1: сектори, піддані основному контролю і частоті

Bereiche, die Grundkontrollen unterzogen werden, und Häufigkeit der Grundkontrollen

1. Lebensmittelsicherheit, Tiergesundheit und Tierschutz

Bereich	Verordnung	Zeitraum in Jahren auf	
		Ganzjahresbetrieben	Sommerungsbetrieben
1.1 Hygiene in der pflanzlichen Primärproduktion	Verordnung vom 23. November 2005 ²⁵ über die Primärproduktion	4	8
1.2 Hygiene in der tierischen Primärproduktion (ohne Milchproduktion)	Verordnung über die Primärproduktion	4	8
1.3 Hygiene in der Milchproduktion	Verordnung über die Primärproduktion Milchprüfungsverordnung vom 20. Oktober 2010 ²⁶	4	8
1.4 Tierarzneimittel	Tierarzneimittelverordnung vom 18. August 2004 ²⁷	4	8
1.5 Tiergesundheit und Tierseuchen	Tierseuchenverordnung vom 27. Juni 1995 ²⁸	4	8
1.6 Tierverskehr und Rindviehbestände*	TVD-Verordnung vom 26. Oktober 2011 ²⁹ Direktzahlungsverordnung vom 23. Oktober 2013 ³⁰ (DZV)	4	8
1.7 Tierschutz (auch als Teil des ökologischen Leistungsnachweises und als Bedingung für Beiträge zur Erhaltung der Freibergerasse)	Tierschutzverordnung vom 23. April 2008 ³¹ DZV Tierzuchtverordnung vom 31. Oktober 2012 ³²	4	8

Sector	Period in years for the :	
	Ферми щорічно	Ферми підсумок
Гігієна первинного виробництва овочів	1 раз за 4 роки	1 раз кожні 8 років
Гігієна первинного виробництва продукції тваринного походження (не молочна)	4	8
Гігієна виробництва молочної продукції	4	8
Ветеринарне лікування	4	8
Здоров'я тварин і епізоотія	4	8
Торгівля тваринами	4	8
Захист тварин	4	8

Art. 4   Zusätzliche Kontrollen

¹ Zusätzlich zu den Grundkontrollen nach Artikel 3 werden Kontrollen basierend auf den Risiken der einzelnen Betriebe durchgeführt. Die Risiken werden namentlich aufgrund der folgenden Kriterien festgestellt:

- a. Mängel bei früheren Kontrollen;
- b. begründeter Verdacht auf Nichteinhaltung von Vorschriften;
- c. wesentliche Änderungen auf einem Betrieb;
- d. ausserordentliche Ereignisse wie Krankheiten oder Seuchen;
- e. wesentliche Elemente, die im Rahmen der entsprechenden Grundkontrolle nicht kontrolliert werden konnten.

• **Ст. 4. Додатковий контроль**

• До основного контролю додатковий контроль також застосовується, базуючись на ризиках індивідуального господарства. Ризики визначаються на основі наступних критеріїв:

- a. **Дефіцит** визначений в попередньому контролі
- b. Сильна **підозра в невиконанні** розпоряджень
- c. Важливі **зміни в організації ферми / структури**
- d. Виняткові **події** (хвороба, спалахи, епідемії)
- e. Відповідні елементи не оцінюються в основному контролі

Інспектування ферми (вивчення проблеми в одному кантоні)

Огляд:

- **Правові основи:**
- Постанова про експертизу молока (MiPV)
- Постанова про гігієну в молочному виробництві (VHyMP)

Молочні виробники : 1.000

Переробники молока : 18 (з яких 7 процесорів на фермі)

Пункти збору молока : 24

Перевірки в рік (в середньому): 430

Перевірка ферми

- Дві фази:

- 1) Самоконтроль

- 2) Огляд на місці (Тривалість: 45 хвилин)

- Про заплановану перевірку **повідомляють** фермера завчасно, прибл. за 2 дня

- Перевірку проводять з фермером / менеджером ферми

- Візуальний огляд **записів** використання ветеринарних препаратів, здоров'я вимені

- Підготовка звіту по інспекції на місці

Перевірка ферми

Області перевірки:

А. Самоконтроль / ведення записів

- Якість води
- Доїльні установки (технічне обслуговування)*
- Здоров'я вимені*
- Ідентифікація тварин (бази даних реєстрації тварин вушними мітками)
- Лікування тварин*

(*) Всі записи та документація повинні зберігатися протягом 3-х років.

В. Продукти харчування (якість молока)

- Вимоги до молока (перевірка якості по Suisselab).
- Мікробне число і кількість клітин відповідають вимогам.
  - Відсутність інгібуючих речовин.

Обстеження ферми

С. Процеси і заходи

- Доїння
- Фільтрація та охолодження молоко
- Встановлення доїльного обладнання
- Особиста гігієна
- Засоби для очищення і дезінфекції
- Чистота, догляд за здоров'ям тварин
- Умови утримання тварин

Д. Приміщення та обладнання

- Місця для водопою і місця для годування
- Стійла і навчальні приміщення
- Зони для зберігання молока

Оцінка ризику та періодичність перевірок

- **Ризик** для молочної ферми розраховується як сума **ймовірності** (про «шкідливу подію») і **впливу**.

$$\text{РИЗИК} = \text{ЙМОВІРНІСТЬ} + \text{ВПЛИВ}$$

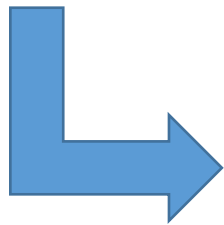
- **Ймовірність**: заснована на спостереженні, в ході інспекції, рівень ймовірності між **1** і **4** присвоюється кожній із зон контролю :
  - самоконтроль / ведення записів,
  - харчування (якість молока),
  - процеси і види діяльності,
  - приміщення і обладнання.

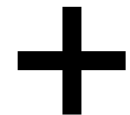
Ймовірність

- Ймовірність походить від загальної ймовірності на кожному рівні.

Рівень	Рівень ймовірності
A. Самоконтроль / ведення записів	2
B. Продукти харчування (якість молока)	1
C. Процеси і заходи	2
D. Приміщення та обладнання	1
Загальний рівень ймовірності	6

Загальний рівень ймовірності	Ймовірність	ЙМОВІРНІСТЬ
4 - 6	Низька / незначна	1
7 - 9	Низька	2
10 - 12	Середня	3
13 - 16	Висока	4

Вплив

СТІЙКІСТЬ		+	ВАЖЛИВІСТЬ (ФЕРМИ)		=	ВСЬОГО		ВПЛИВ
Недоліки усунені протягом встановленого терміну	1		Об'єм молока <50.000 кг. <10 корів, доставка молока 2 рази в день.	1		2	незначна	1
Недоліки в повному обсязі усунуто. Уникнення повторення одних і тих же недоліків	2		Об'єм молока 50.000-100.000 кг. 10-30 корів. Молоко з доставкою 1 раз в день.	2		3	низька	2
Не було співпраці з органами влади. Не усунуто недоліки. Без шкоди для якості. Безнадійні умови.	3		Об'єм молока 100.000-200.000 кг. 30-50 корів. Молоко з доставкою кожні 2 дні.	3		4 – 5	середня	3
Дуже важкий клієнт. Відмова, загрози. Відчайдушні умови.	4		Об'єм молока 200.000 кг. >50 кг.	4		6 - 8	висока	4

Ризик

РИЗИК = ЙМОВІРНІСТЬ + ВПЛИВ

Ризик, пов'язаний із фермою, визначається загальною ймовірністю і впливом.

Періодичність перевірок залежить від ризику.

2 - 4	5 - 6	7 - 8	Загальна ймовірність і вплив
1	2	3	Ризик
1 х в 4 роки	1 х в 4 роки	2 х в роки	Періодичність перевірок

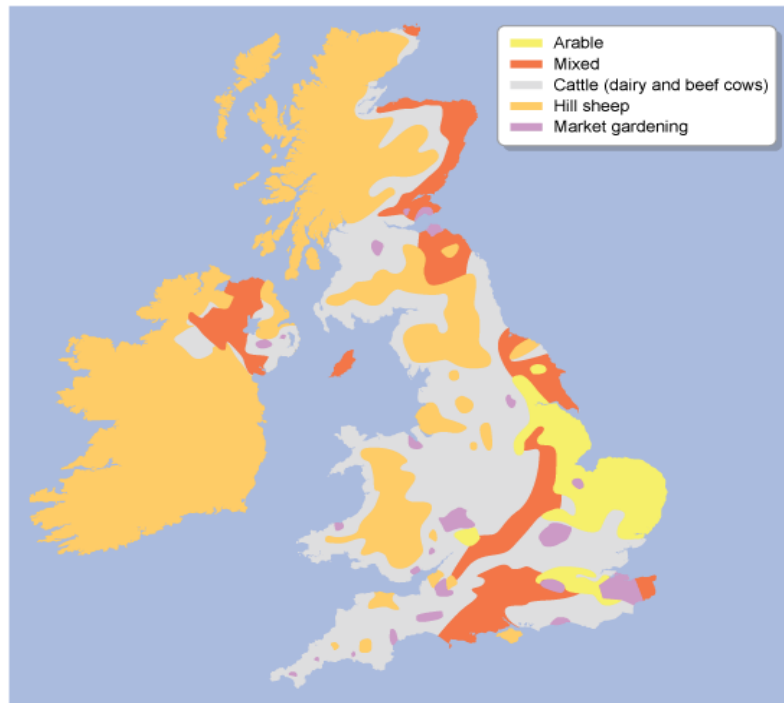
Результати аналізу ризику в 2012 році (молоко)

Аналізи ризику 2012	Ймовірність	Вплив	Ризик
4	0	17	0
3	6	302	3
2	97	34	93
1	254	4	<u>261</u>
Загальних 357 перевірок	<u>357</u>	<u>357</u>	<u>357</u>

1 x в 4 роки

Приклад Великобританії: вплив приватного страхування на процедури перевірки

Отримане визнання в Молочній Гігієні

- Базовий рівень **24 місяці частота перевірок ферм**, що поставляють сире молоко для пастеризації
- Молочні ферми, які є членами **Red Tractor Assurance Dairy (RTAD)** користуються розширеною офіційною схемою з частотою інспекції **10 років**

Гарантування Молочної Ферми Схема -Червоний трактор

MILK PRODUCTION (MP)

STANDARDS	HOW YOU WILL BE MEASURED
AIM: Safe and hygienic milk collection that prevents cross-contamination between farms	
MP.a The milk collection area must be kept practicably clean and tidy (Revised)	<ul style="list-style-type: none"> The area from the back axle of the tanker to the storage tank access is made of concrete or similar surface, complete (no potholes), drained and kept sufficiently clean that the tanker hose is not soiled when in use The walkway from the driver's door to the back axle of the tanker and storage tank access provides clean, hard-standing access for the tanker driver Unobstructed access to collection points for tanker (including down the drive) and driver
MP.a.1 The milk collection area must be externally lit to facilitate the safe collection of milk	<ul style="list-style-type: none"> Sufficient external lighting to allow milk to be collected in darkness
AIM: The dairy and milk storage area is kept in a clean, food-safe manner	
MP.b Key The dairy and milk storage area must be kept clean, tidy and free from foul odours and airborne dust	<ul style="list-style-type: none"> Applies to walls, floors, doors, ceilings, light covers in rooms related to the dairy, hand washing and milk storage Area free from accumulated dirt, dust, cobwebs, mould, rust, rubbish and medicines, chemicals/ products, buckets and equipment not in use (including pressure washers when not specifically used for dairy) Foul odours avoided by keeping drains free from blockages, adequate ventilation and not siting slurry/ effluent tanks next to dairy A means of cleaning the dairy available e.g. dedicated brush or hose pipe
MP.c Key Structures within the dairy and milk storage area must be sound, maintained and suitable	<ul style="list-style-type: none"> Walls (the full height to the ceiling) and doors are undamaged with a sealed, washable finish Floors are impervious, well-drained (no standing water) and complete (any cracks not able to hold dirt or water) Ceilings and roof linings are complete and maintained. False ceilings are fully sealed Any beams present are treated with a food-safe sealing product and maintained Well-fitting, complete windows that are permanently secured shut or have fitted fly screens Lights are shatterproof or covered
MP.d Dedicated and accessible hand washing and drying facilities must be provided	<ul style="list-style-type: none"> Located within the dairy or an adjacent room easily accessible to tanker driver Not used by all staff for general-purpose if situated in the dairy Facilities include a fitted sink for mixing hot and cold water or mixing tap, hot and cold water, unscented soap and paper towels (and lidded bin emptied daily) or effective hand dryer Hand basins discharge into a drain or well-drained floor
MP.e Key The dairy and milk storage access points must be kept secure at night and when unattended	<ul style="list-style-type: none"> Doors on all entrances to the dairy/ storage facilities are well-fitting (with no gaps) and either the external doors or the room can be locked Doors are kept closed when not in use

Dairy Standards

1st October 2014
Version 3.0

<http://assurance.redtractor.org.uk/contentfiles/Farmers-5614.pdf>

Animal Health Matters.
For Safe Food Solutions.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER

State Secretariat for Economic Affairs SECO

Дякую